POLIISI

Lausunto
10.09.2026
Asiakirja: ID-26663238
Asia: POL-2026-127852

Hallintovaliokunnalle

Poliisihallituksen asiantuntijalausunto Hallituksen esityksestä HE 80/2026 vp, yhdistelmälupadirektiivi

1 Lausuntopyyntö

Eduskunnan Hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallituksesta kirjallista asiantuntijalausunto ulkomaalaislain muutoksesta (HE 80/2026 vp).

Esityksellä on tarkoitus laittaa täytäntöön uudelleen laadittu yhdistelmälupadirektiivi. Sen tarkoituksena on helpottaa EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten oleskelua ja työntekoa EU:ssa yhden lupamenettelyn avulla. Esityksen mukaan ulkomaalaislakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan sallittua työttömyysaikaa, jonka aikana oleskelulupaa ei saa peruuttaa, pidennettäisiin, jos ulkomaalaisen työolojen perusteella on aihetta epäillä erityistä hyväksikäyttöä. Lisäksi laissa säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin siitä, miten kauan lupaviranomainen voi pidentää päätöksen tekemiselle varattua käsittelyaikaa poikkeuksellisissa, hakemuksen monimutkaisuuteen liittyvissä olosuhteissa.

2 Asiantuntijalausunto

Ulkomaalaislain muutosesitys vaikuttaa ulkomaalaiseen työntekijään, joka on jäänyt työttömäksi kesken oleskeluluvan voimassaoloajan ja olisi tullut tai tulisi ilmi, että hänellä on ollut erityistä hyväksikäyttöä koskevat työntekemisen olosuhteet. Tällaisessa tilanteessa ulkomaalaiselle annettaisiin pidempi suoja-aika maasta karkottamiselta, kun muille ulkomaalaisille, jolloin oleskelulupaa ei saa peruuttaa. Aikaa pidennettäisiin kolmella kuukaudella verrattuna muihin vastaaviin tilanteisiin. Edellytyksenä on se, että pidemmän suoja-ajan saadakseen oleskeluluvan tulee olla voimassa suoja ajan ylitse. Riippumatta siitä, tulisiko suoja ajan pidennys käyttöön tai ei, keskeistä on, että ulkomaalaisen työolot on selvitetty ja on ilmennyt erityistä hyväksikäyttöä. Poliisi suorittaa esitutkintaa esimerkiksi ihmiskauppa ja kiskonnantapaisessa työsyrjinnässä, jonka yhteydessä näyttö voidaan saada erityisestä hyväksikäytöstä ja muutoinkin poliisin ulkomaalaisvalvonnassa voi herätä epäilyksiä riistotyönantajista.

Lakimuutoksella on vaikutuksia poliisin toimialueeseen, mutta ne ovat vähäisiä. Lakimuutoksella yhteiskuntamme parantaa riiston kohteeksi joutuneen työntekijän maassa

oleskeluoikeutta, joka osaltaan voi vaikuttaa myönteisesti esitutkinnassa kerättävien tietojen laatuun sekä kannustaa ulkomaalaista tekemään yhteistyötä esitutkinnassa tapahtumainkulkujen selvittämiseksi.

Kannatamme lakimuutosta, jossa erityisen hyväksikäytön kohteeksi joutunut työntekijä saa pisimmän suoja-ajan oleskeluluvan peruuttamiselta ja maastapoistamispäätökseltä. Suoja-aikana työntekijä voisi palautua erityisestä rasituksesta ja etsiä uutta työtä.

Lainmuutoksella ei nähdä olevan vähäistä suurempia vaikutuksia poliisin toimialueeseen työmäärää lisäävästi. Näiltä osin on kuitenkin varmistettava, että oma-aloitteisiin tiedonluovutuksiin ei ole esteitä Maahanmuuttoviranomaisen ja esitutkintaviranomaisen välillä, koska poliisin rikostutkinnassa ja valvonnassa syntyvän tiedon merkitys kasvaa poliisin ja Maahanmuuttoviraston välisessä tiedonvaihdossa.

Janne Lepsu, Poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 10.09.2026 klo 09:40. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Hallintovaliokunta

Tiedoksi

Poliisiylitarkastaja Sami Hätönen
Poliisitarkastaja Marjo Tyynelä

Poliisihallitus
Opastinsilta 12 B, PL 1000, 00521 Helsinki
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi